

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมของนกแอ่นตะโพกขาวหางแฉก
(*Apus pacificus*) บริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัด
แม่ฮ่องสอน

ชื่อผู้เขียน

นางสาวปัทมาวดี เงินจันทร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาชีววิทยา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ ประธานกรรมการ
รศ. โอภาส ขอบเขตต์ กรรมการ
อ.ดร. พรทิพย์ จันทร์มงคล กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาพฤติกรรมของนกแอ่นตะโพกขาวหางแฉก (*Apus pacificus*) บริเวณถ้ำน้ำลอด จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งแต่เดือนกันยายน 2542 ถึงเดือนสิงหาคม 2543 โดยบันทึกแบบแผนพฤติกรรมทั่วไปและพฤติกรรมทางสังคมของนกเต็มวัยในสภาพธรรมชาติ พบพฤติกรรมทั่วไป ได้แก่ การเคลื่อนที่ การทำให้สบายตัว การกินอาหารและการขับถ่าย พฤติกรรมทางสังคมพบการก้าวร้าว ขอมแพ้ ป้องกันตัวและหนีภัย การรวมฝูง การสื่อสารและพฤติกรรมทางเพศ นกเริ่มเที่ยวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป สร้างรังเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม รังเป็นรูปถ้วยทำจากดิน โขแมงมุม ใบไม้ ใบสน ขนนก นุ่นและเมล็ดพืช ในแต่ละรังมีไข่ 2 – 4 ฟอง ศึกษาการเจริญเติบโตของลูกนกแรกเกิดถึงทิ้งรังในสภาพกรงเลี้ยงและสภาพธรรมชาติ พบว่าลูกนกแรกเกิดในสภาพกรงเลี้ยงมีน้ำหนักตัวเฉลี่ย 4.40 ± 2.04 กรัม สภาพธรรมชาติ 3.13 ± 0.70 กรัม ลูกนกเติบโตอย่างรวดเร็วและน้ำหนักเริ่มคงที่เมื่ออายุประมาณ 35 วัน สภาพกรงเลี้ยงหนักเฉลี่ย 43.87 ± 6.51 กรัม สภาพธรรมชาติ 41.16 ± 6.83 กรัม ลูกนกเมื่อแรกเกิดไม่มีขนปกคลุมลำตัว ขนขึ้นคลุมเกือบมิดร่างกายเมื่ออายุประมาณ 37 – 40 วัน และทิ้งรังเมื่ออายุประมาณ 38 – 43 วัน และได้บันทึกการพัฒนาแบบแผนพฤติกรรมและเสียงร้องของลูกนกด้วย การนับจำนวนประชากรของนกใน 3 ช่วงฤดู คือ ก่อนฤดูผสมพันธุ์ ฤดูผสมพันธุ์ และหลังฤดูผสมพันธุ์ พบว่ามีประชากรเฉลี่ยประมาณ $316,000 \pm 14,499.27$ ตัว $311,000 \pm 14,193.58$ ตัว และ $378,000 \pm 7,629.18$ ตัว ตามลำดับ ประชากรโดยเฉลี่ยในรอบ 1 ปี มีจำนวนประมาณ $335,000 \pm 34,136.05$ ตัว

Thesis Title	Behavior of Pacific Swift (<i>Apus pacificus</i>) at Nam Lod Cave, Mae Hong Son Province
Author	Miss Pattamavadee Ngonjun
M.S.	Biology
Examining Committee	Asst. Prof. Dr. Narit Sitasuwan Chairperson Assoc. Prof. Obhas Khobkhet Member Dr. Porntip Chantaramongkol Member

ABSTRACT

Observations of the behavior of the Pacific Swift (*Apus pacificus*) were carried out at Nam Lod Cave, Mae Hong Son Province from September 1999 to August 2000. Patterns of general behavior and social behavior were recorded of adults under natural conditions. General behavior observations included locomotion, comfort, feeding and excretion. Social behavior observations included aggression, submission, defense and escape, flocking, communication and sexual behavior. They court in November and start nesting from March to May. The nest is shaped like a half – cup. It is made of soil, spider webs, dead bamboo leaves, pine needles, feathers, kapok fibers and seeds. Two to four eggs are laid per clutch. Post – hatching development was also studied in captivity and under natural conditions. Nestling mean weights in captivity were 4.40 ± 2.04 g. and natural conditions were 3.13 ± 0.70 g. Nestling growth increased rapidly and mean weights after 35 days in captivity were 43.87 ± 6.51 g. and natural conditions were 41.16 ± 6.83 g. The nestlings are altricial, they develop plumage after 37 – 40 days. The nestling fledge after 38 – 43 days. Pattern behavior and vocal communication development were also recorded. The population estimated before the breeding season, during the breeding season and after the breeding season was $316,000 \pm 14,499.27$, $311,000 \pm 14,193.58$ and $378,000 \pm 7,629.18$, respectively. The average population through the year was $335,000 \pm 34,136.05$.